

HAUKIVEDEN KALATALOUSALUE Y-0989321-2 TOIMINTAKERTOMUS v. 2021

1. YLEISTÄ

1.1 Yleistiedot kalastusalueesta

Kalastusalue käsittää Saimaan vesistön osa-alueen Rantasalmen-, Joroisten kuntien ja Varkauden, sekä Savonlinnan kaupunkien alueella. Järven suurin pituus on n. 80 km ja vesistö sijoittuu Vuoksen vesistön suurten latvareittien solmukohtaan. Kalastusalueeseen kuuluu myös paljon pieniä sisäjärviä ja lampia sekä puroja.

Alueella kulkee syväväyliä, joista Savonlinna – Varkaus reitti on lähes ympärivuotisessa käytössä.

1.2 Pinta-ala

Haukiveden kalatalousalueen pinta-ala on noin 51 500 hehtaaria. Pienvesiä on lukumääräisesti paljon, mutta suhteellisesti pinta-alana vähän. Haukiveden vesipinta-alasta 56 km² kuuluu Linnasaaren kansallispuistoon.

1.3 Omistajayksiköiden määrä ja laatu

Osakaskuntia ja yksityisiä vesialueita kalastusalueessa on yli 300. Järjestäytymisaste on alhainen johtuen osakaskuntien vesialueiden hajanaisuudesta ja pienuudesta. Järjestäytyneiden ja toimivien osakaskuntien osuus on yli 80% vesistöpinnoista ja on kasvanut yhdistymisien vuoksi vuoden 2021 aikana.

1.4 Osakaskuntien yhdistymiset

Haukivedellä päättyi vesialueiden yhdistämishanke vuoden 2021 aikana. Uudet isot osakaskunnat käynnistivät toimintansa ja laativat kotisivut sekä kalastuslupajärjestelmät osakaskunnille. Osakaskuntien yhdistymisneuvotteluja on käynnissä Haukiveden kalatalousalueen rajojen läheisyydessä eri osakaskuntien välillä.

Haukiveden isot osakaskunnat ovat tulevaisuudessa merkittäviä toimijoita alueellaan kalatalouden, neuvontatyön, ja vesienhoitoa edistävinä osakaskuntina ja tuottavat toiminnallaan lisäarvoa omistajilleen.

2. HALLINTO

Kalatalousalueen hallitukseen kuuluivat seuraavat yhdeksän jäsentä:

- Puheenjohtaja Sakari Sallinen
- Varapuheenjohtaja Tarmo Tolvanen
- Muut jäsenet: Reijo Herranen, Pertti Kuvaja, Niilo Pulkkinen, Arvo Tolvanen, Henna Majuri, Markku Auvinen ja Eetu Karhunen.
- Tili- ja kirjanpito: Joroisten Tili- ja Kiinteistöpalvelu Ky
- Tilintarkastaja HT Kari Nahkuri.
- Toiminnanjohtaja: Henna Majuri

Kalatalousalueen hallitus kokoontui 2 kertaa teams yhteydellä ja kerran kokouspaikalla.

Kalastusalueen yleinen kokous pidettiin 23.11.2021 Tiemassaaren monitoimitilassa Rantasalmella. Läsnä oli 10 äänivaltaista edustajaa yhteensä 26 äänellä, muita läsnäolijoita 2.

Kalastusalueen yleisessä kokouksessa ei pidetty esitelmiä Korona pandemian vuoksi.

Etelä-Savon kalatalouskeskuksen neuvoja Harry Härkönen kertoi saimaannorpan kalastusrajoitus-asetuksesta, uudesta korvauksesta, sekä tulevasta sisällöstä ja sen vaikutuksista.

Haukiveden kalatalousalueen pankkitili on Rantasalmen osuuspankissa ja käyttöoikeudet on myönnetty Henna Majurille ja Sakari Salliselle.

3. TOIMINTA

Haukiveden kalatalousalue toteutti sääntömääräisiä tehtäviä. Kokousjärjestelyt vaikeutuivat koronapandemian vuoksi ja vuosikokouksen järjestäminen siirtyi syksyyn. Kalatalousalueen hallitus otti käyttöön etäkokoukset heti vuoden alussa, josta aiheutui merkittävää kustannussäästöä ja ajankäyttö helpottui.

Eetu Karhunen valittiin uudeksi toiminnanjohtajaksi 2020 vuosikokouksessa, mutta ilmoitti estyneensä virkatehtävän vuoksi tehtävän vastaanottamisesta 1.1.2021. Henna Majuri valittiin toiminnanjohtajaksi toistaiseksi 20.1.2021 hallituksen kokouksessa.

Haukiveden kalatalousalueen toiminta keskittyi pääsääntöisesti käyttö- ja hoitosuunnitelman ja vesienhoitosuunnitelman laadintaan. Suunnitelmat saatiin valmiiksi vuoden 2021 aikana ja vahvistettiin vuosikokouksessa.

Eetu Karhunen valittiin 2020 käyttö- ja hoitosuunnitelman laatijaksi, ja hän toimi tehtävässä asiantuntijana ja vetovastuussa vuoden 2021 aikana.

Toiminnanjohtaja avasi Kalpan käytön, päivitti osakaskuntien muutokset ja laati omistajakorvausten jakolistat, päivitti kotisivut ja osallistui koulutukseen. Lisäksi laadittiin yhteislupa-alueelle sopimusmalli kalatalousalueen ja vesialueen omistajien välille

4. TULOT JA MENOT

4.1 Tulot

ELY-keskuksen toiminta-avustus varsinaiseen toimintaan oli yhteensä +10 442,00 € ja sijoitustoiminnan tuotot 73,12 €.

Varkauden koskien lohikalaselvitys päättyi 2021 ja haettiin maksatukseen +5 000,00 €. Hanke toteutui suunnitellusti.

Vesienhoitohanketta toteutettiin ja hanke päättyi 15.11.2021. Hanke toteutui vain osittain ja maksatus haettiin 9.12.2021 +2 390,00 €.

Käyttö- ja hoitosuunnitelman laadintaan haettiin ennakkoa + 8 000,00 €. Vuoden 2021 aikana käytettiin laadintaan -8 352,56 €. Käyttö- ja hoitosuunnitelman laadintaa jatketaan vuoden 2022 aikana ja hanke päättyy 30.06.2022.

Osakaskunnille ei jaettu vuosien 2018-2020 kalastonhoitomaksuista kertyneitä omistajakorvauksia. Haukiveden kalastusalueen osuus oli vuonna 2018: +39 822,00€, vuonna 2019: +43 438,00€ ja vuonna 2020 +41 394,00€. Jakamattomia varoja on vuosilta 2018-2020 valitusprosessin ja osakaskuntien yhdistymisien vuoksi yhteensä +124 654,00 €.

Omistajakorvaukset jaetaan Kalpa-ohjelman avulla vuosikokouksen 2021 päätöksen mukaisesti vuoden 2022 tammikuun loppuun mennessä, kun jakolistat on hyväksytty Ely:ssä.

Haukiveden viehelupa-alueen lupien myynti toteutettiin kalatalousalueen toimesta. Lupatulot kasvovat merkittävästi Korona pandemian vuoksi. Kalastuksen suosio yllätti kaikkialla Suomessa.

Viehelupa-alueen lupatulot:

- Vuoden 2014 tulot 5 421,76 €
- Vuoden 2015 tulot 6 280,50 €
- Vuoden 2016 tulot 4 987,00 €
- Vuoden 2017 tulot 4 756,00 €
- Vuoden 2018 tulot 4 517,50 €
- Vuoden 2019 tulot 3 371,50 €
- Vuoden 2020 tulot 7 491,00 €
- **Vuoden 2021 tulot 7 097,00 €**

4.2 Menot:

Kulut toimintamäärärahaista: - 9 691,26 €, josta henkilöstökulut olivat -7 064,00 €. Tilinpäätös osoittaa varsinaiselta toiminnalta ylijäämää +823,86 €.

Kulut viehelupa-alueen toiminnasta: Toiminnankulut - 265,98 €, poistot -150,38 €. Kulut yhteensä -416,36 €. Tilinpäätös osoittaa viehelupa-alueen toiminnasta ylijäämää +6 680,64 €.

Käyttö- ja hoitosuunnitelman edistämismäärärahaa haettiin ja saatiin + 8 000,00 € ja käytettiin -8 352,56 € kuluja ja korvauksia. KEHalle palautettiin -6 000,00 € käyttämättömiä ennakkomaksuja ed tilikaudelta. Tilinpäätös osoittaa käyttö- ja hoitosuunnitelmasta alijäämää -352,56 €.

Vesienhoitohanketta toteutettiin hoitokalastamalla Ahvensalmella Oravissa ja Leislahdella Rantasalmella. Hanketoiminnasta jäi seuraavalle tilikaudelle siirtosaamisia - 1 120,00 €.

5. KALASTUS

Haukivedellä kalastettiin runsaasti kuluneella kaudella. Erityisesti vapaa-ajankalastajien määrä kesäkaudella lisääntyi Korona pandemian vuoksi, kun loma-aika vietettiin kotimaassa. Lisääntyneet lupatulot viehelupa-alueella ja osakaskunnissa osoitti kalastuksen suosion kasvun.

Kalastus painottuu nykyisin vapakalastukseen, ja verkkoja käytetään pääsääntöisesti talvipyyynnissä sekä kesäisin muikunpyynnissä.

Virkistyskalastuksen osuus on kasvanut merkittävästi Haukiveden kalastusalueella, kuhan ja ahvenen osuus saaliskalana on kasvanut ja myös muikkukanta ovat pysyneet hyvällä tasolla.

5.1 Viehekalastuksen yhtenäislupa-alueet

Linnasaaren virkistyskalastusalueen viehelupa-alue

Pinta-ala n. 6 000 ha. Linnasaaren kansallispuistoa ympäröivät Saimaan vesialueet.

Etelä-Haukiveden viehelupa-alue

Alueen pinta-ala on 20 000 ha. Linnasaaren virkistyskalastusalue sisältyy tähän. Lupia on saanut lunastaa maksamalla suoraan kalatalousalueen tilille. Kalastusmatkailuyrittäjälupia myytiin 2 kpl. Lisäksi lupien myyjinä toimivat Kalakortti.com (Matti Kinnunen), Fotoarska Rantasalmella, SGS Sports Savonlinnassa, Saimaan Eräpalvelu Oravi, Carlson Savonlinna ja Huoltoasema Etappi Joroinen.

Savonlinnan viehekalastusalue

Toiminta perustettu 1982. Kalastuslupia myydään Savonlinnan kaupungin läheisyyteen Saimaan Haapavedelle ja Pihlajavedelle pinta-ala n. 7600 ha. Viehekalastusalueita hoitaa tarkoitukseen perustettu johtokunta.

5.2 Kaupallinen kalastus

Haukivedellä toimii ympärivuoden neljä 11k kaupallista kalastusyrittäjää verkko-, trooli-, rysä- ja nuottakalastusta harjoittaen. Eteläiseltä Haukivedeltä muikkusaaliit olivat runsaita ja Pohjoisella Haukivedellä muikkukanta on palautumassa vedenlaadun parantuessa. Kuhakanta on kaikkialla erinomainen. Haukivedellä kaupallisen kalastuksen tärkeimmät lajit ovat muikku, kuha, hauki, made, ahven ja lahna.

6. KALAVESIEN HOITO

Korona pandemia vaikeutti hanketoimintaa, koska osakaskuntien vuosikokoukset siirtyivät loppuvuodelle, kesän 2021 suunnitellut toimenpiteistä osa jäi toteutumatta päätöksien puuttuessa tai toimenpidettä ei saatu toteutetuksi saatavuuden vuoksi (sähkökoekalastus).

Haukiveden kalatalousalue jatkoii ” tehoa vesienhoitoon” hanketta ja vesialueella suoritettiin hoitokalastuksia ja tehtiin niittokartoitus osakaskuntien toimesta. Vuodelle 2021 suunnitellut niittotoimenpiteet jäivät toteutumatta Etelä-Savon Ely:n ympäristöyksikön päätöksen vuoksi, jossa rusko-suohaukan liitely niitettävän alueen yläpuolella edellytti niittoajankohdan siirtoa heinäkuun loppuun. Heinäkuun lopussa todettiin ruovikoiden tuleentuneen Haukivedellä ja niitosta ei saavutettaisi vastaava hyötyä. Näin ollen kaikki Haukivedelle hankkeeseen suunnitellut niitot jäivät toteutumatta.

6.1 Kalatalousalueen hoitamat istutukset

Kalatalousalue koordinoi yhdessä osakaskuntien kanssa viivästetyn järvitaimenistutuksen Haukivedelle. Kalakassi oli sijoitettuna Härmälähteen, Härmäniemen- ja Pohjois-Haukiveden osakaskunnat huolehtivat kassin valvonnan ja kalojen ruokinnan. 2-vuotisia rasvaeväleikattuja järvitaimenia tuotiin Varkauden kuormittajien velvoiteistutuksena kassiin Savon Taimenen kasvattamosta Rautalammilta. Viivästettyistutus epäonnistui vesihomeen vuoksi ja kalat vapautettiin toisena ruokintapäivänä.

6.2 Muut kalatalousalueella toteutetut istutukset

Haukiniemen osakaskunta ilmoitti istuttaneensa viivästyttetyt rasvaeväleikattuja järvitaimenia Haukiveteen. Järvitaimenet tuotiin Etelä-Savon kalatalouskeskuksen laitokselta Putikosta. Viivästettyistutus epäonnistui vesihomeen vuoksi ja kalat vapautettiin toisena ruokintapäivänä.

Pohjois-Haukiveden osakaskunta ilmoitti istuttaneensa pieniin järviin siikoja 3000,00 eurolla Varkauden, Harjurannan ja Kangaslammin alueille.

6.3 Muut hoitotoimet

Ei muita hoitotoimenpiteitä.

7. SEURANTA

Kalakantoja pyritään seuraamaan velvoitetarkkailun, Luken ja kaupallisten kalastajien saaliskirjanpidon avulla. Vuoden 2021 muikkukanta oli runsas ja kala kasvoi koneperkuu kokoiseksi heinäkuun lopulla. Kuha lisääntyi luontaisesti erittäin hyvin lämpimän kevään ansiota ja eri kokoista kuhaa esiintyy runsaasti koko Haukivedessä. Ahvenet ovat myös hyötyneet lämpimistä keväistä ja isoa ahventa esiintyy runsaasti kaikissa Suomen pää-altaissa.

Järvilohi ja -taimenkannat ovat pääsääntöisesti istutuksien varassa. Luontaisesti lisääntynyt kanta heikossa tilassa, johtuen lisääntymisalueiden laadusta tai puutteesta.

Säännöllistä vedenlaatu seurantaa (velvoite) suoritetaan Varkauden alapuolisella vesialueella, Isolla ja pienellä Rauanvedellä, Kosulanlammella, Immolanjärvellä, Kuvansissa ja Pisamaniemessä.

8. KALASTUKSEN VALVONTA

Kalastuksen valvonnan kehittämiseksi jatkettiin yhteistyötä Metsähallituksen kanssa ja järjestettiin yhteinen valvontapäivä.

Haukiveden kalatalousalueella on 11 kpl, kortin suorittaneita: Teuvo Asikainen, Antti Helander, Reijo Herranen, Juhani Huittinen, Tapio Holopainen, Jukka Tolvanen, Markku Loikkanen, Niilo Pulkkinen, Raimo Pylkkänen, Heimo Ropponen, Jukka Tolvanen ja Tarmo Tolvanen. Nämä henkilöt on valtuutettu valvojiksi koko kalastusalueen vesialueella.

Valvojakortin suorittaneita on myös osakaskunnilla, jotka toimivat omalla alueellaan.

Kalastuksenvalvojen käytössä oli kalastusvalvontaohjelmisto Pirkanmaan Kalatalouskeskuksesta.

Lai vayhtiöt ilmoittivat usean kerran laivaväylällä olleista verkoista. Ilmoitukset työllistivät useasti kalastuksenvalvojia ja osakaskunnan edustajia. Norpalle vaarallisista pyydyksistä ilmoitettiin kolmesti, jotka osoittautuivat luvallisiksi pyydyksiksi tai olivat sopimusalueen ulkopuolella.

9. KÄYTTÖ- JA HOITOSUUNNITELMA

Haukiveden kalatalousalue päätti 2019 laatia käyttö- ja hoitosuunnitelman toiminnanjohtaja ja hallitus vetoisesti. Eetu Karhunen valittiin laatimaan ja koordinoimaan KHS. Hallituksen jäsenille oli vuoden 2019 aikana jaettu vastuualueet KHS:n laatimiseksi.

Eetu Karhunen järjesti yhteisiä ja hallituksen jäsenen välisiä Teams kokouksia useita KHS:n laadinnan aikana. KHS laadittiin kalastuslain hengen mukaisesti alueen erityispiirteet huomioiden.

KHS aineisto oli nähtävillä kotisivuilla www.haukivesi.fi kaksi viikkoa ennen vuosikokousta.

KHS saatiin valmiiksi ja vahvistettiin vuosikokouksessa 23.11.2021 ja lähetettiin Ely:lle hyväksyttäväksi 23.12.2021 valitusajan jälkeen. Vahvistettu KHS on ollut nähtävänä kotisivuilla vuosikokouksen jälkeen.

10. MUU TOIMINTA

Vuonna 2021 kalatalousalueen puolesta Saimaannorppastrategian seurantaryhmässä on toiminut Markku Auvinen. Vuonna 2021 osakaskunnat allekirjoittivat seuraavaksi 5 vuodeksi uudet sopimukset saimaannorpan suojelemiseksi tehtävistä kalastusrajoituksista ja -valvonnasta vesialueella. Laadittiin lausunto uudesta norppa-asetuksesta.

Laadittiin lausunto Vuoksen vesienhoitosuunnitelmasta 2022-2027 ja Henna Majuri osallistui Etelä-Savon vesienhoidon yhteistyöryhmän kokoukseen.

Henna Majuri osallistui Varkauden koskien kunnostushankkeeseen. Hanke etenee toteutusvaiheeseen vuoden 2022 aikana, jolloin rakennetaan ohitusuoma ja kunnostetaan lohikaloille lisääntymisalueita. Vedenvirtaaman lisäys Ämmänkoskeen yhdestä -10m³/s sovittiin Stora Enso oyj:n kanssa yhteisessä palaverissa. Hankkeessa mukana myös Varkauden kaupunki, WWF, Pohjois-Haukiveden osakaskunta, Varkauden urheilukalastajat ry ja koordinoijana Navitas Kehitys oy:sta Jaakko Lappalainen.

Haukiveden kalatalousalue koordinoi Stora Enso oyj:n voimakanavan koekalastuksen yhteistyössä Pohjois-Haukiveden osakaskunnan ja Saimaan lohikalojen ystävät ry:n kanssa. Tarkoituksena oli selvittää voimakanavassa olevien nousevien lohikalojen määrä ja lajit. Koekalastus suoritettiin 3 päivänä lokakuussa ja taimenia saatiin 16 kpl, kirjolohia 2kpl ja suuria kuhia, ahvenia ja lahnoja runsaasti. Kaikki kalat vapautettiin, mutta taimenet siirrettiin yläpuoliseen vesistöön. Toiminta toteutettiin talkootyönä.

Kalatalousalue osallistui Asikkalan pilkkiparkin aurauskustannuksiin.

Perti Kuvaja osallistui Itä-Suomen kalastusaluepäiville.

Markku Auvinen ja Tarmo Tolvanen osallistuivat Etelä-Savon kalatalouskeskuksen hallituksen toimintaan.

Sakari Sallinen ja Henna Majuri osallistuivat käyttö- ja hoitosuunnitelmien Vuoksen yhteistyöryhmän kokouksiin.

11. YHTEENVETO

Haukiveden kalatalousalue on toteuttanut sille määrättyt lakisääteiset velvoitteet ja edistänyt kalataloutta alueellaan hyvän hallinnon ja sääntöjen mukaisesti.

Haukiveden kalatalousalueen varsinainen toiminta on toteutettu määrärahojen puitteissa ja talous on vakaalla pohjalla. Toimintamääräraha on liian alhainen kalatalousalueen toiminnan kehittämiseksi.

Yhteisviihelupa-alueen toiminta on vakiintunut ja tuloilla voidaan toteuttaa erilaisia vesienhoitotoimenpiteitä sekä edistää kalastusta alueella.

Haukiveden isot osakaskunnat keventävät kalatalousalueen tehtäviä kalastuksen järjestämiseksi ja neuvonta ohjautuu myös osakaskuntien kotisivuille. Yhteistyö isojen osakaskuntien kanssa lisää tehokkuutta ja alueen saavutettavuutta.

